

Tyylilien historiaa.

ALBERT WIFSTRAND: **Tider och stilar**. Lund 1944. C. W. K. Gleerups förlag. 255 s.

Lundin yliopiston kreikan kielen professorin teoksessa käsitellään ennen kaikkea erilaisten tyylipiirteiden historiaa. Neljä laajaa tutkielmaa koskee kreikkalaista tyyliä: »Grekisk och modern prosastil», »Homeriskt och ohomeriskt i Älgskyttarna», »Till prosaberättelsens historia» ja »Hellenistisk romantik». Mutta kreikkalaiset tyylipiirteet ovat samalla lähtökohtana erilaisille nykyaikaista tyyliä käsitteleville huomioille, jotka koskevat niinkin uusia kirjailijoita kuin James Joyce'ia ja F. E. Sillanpäätä ja

ovat harvinaisen valaisevia ja mielenkiintoisia. Tekijä osoittaa usein yksityisten kieliseikkojen edustavan merkityksen niinkuin esim. todetessaan, että 'kaivata'-sanaa vastaavaa kreikan kielen verbiä ei milloinkaan käytetä intransitiivisena: kreikkalaisten kaipauksella oli aina tietty kohde. Heprean kieli on tässä suhteessa jo nykykielten kannalla ja kuvastaa romanttisempaa sielunlaatua. Tutkielmassa »Om räkneord i poesien» käsitellään lukusanojen tyyliarvoa ja -arvottomuutta vedoten esimerkkeihin, joita on antiikista nykyajan modernisteihin asti, ja osoittaen, että meidän aikamme elämänpalvojat, naiivi kansanrunous ja vanhin kreikkalainen runous suosivat lukusanoja; erällä lukusanoilla on jo sinänsä tyyliarvoa ja monien arvoa voidaan erilaisin keinoin korottaa. Kirjoituksessa »Iakttagelser i Nya Psalmboken» on hienoja tyylihuomioita, joissa niissäkin ilmenee tekijän laaja lukeneisuus ja monipuolinen filologinen asiantuntemus. Eritellessään eräiden uskonnollisen kielen sanojen merkitystä hän mm. osoittaa, kuinka jokainen aika pääsee selvempään käsitykseen kristinuskon sisällyksestä ja kuinka jokaisessa virsikirjassa, siitä huolimatta, että se on menneisyyden muistomerkki, olennaisinta kuitenkin on se, mikä on ikuista.

E. A. S.